

JUSTITSMINISTERIET

Administrationsafdelingen

Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 19. juni 2014
Kontor: Økonomistyringskontoret
Sagsbeh: Søren Larsen
Sagsnr.: 2014-0030-2211
Dok.: 1170658

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 1017 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 7. maj 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Karen Hækkerup

/

Anette Görtz

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1017 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes oversende et tilfældigt udvalgt eksempel på straffesagskæden i henholdsvis en voldssag og en voldtægts-sag, hvor den anklagede blev dømt skyldig. Besvarelsen bedes indeholde en beskrivelse af sagsforløbet fra anmeldelse til endt afsoning, hvor det datomæssigt fremgår hvornår henholdsvis, politiet, anklagemyndigheden, domstolene og kriminalforsorgen gjorde hvad.”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen lagt til grund, at der i sagskomplekserne alene indgår det forhold, der nævnes i spørgsmålet – henholdsvis vold og voldtægt. Justitsministeriet har på den baggrund anmodet Direktoratet for Kriminalforsorgen om tilfældigt at udvælge de to konkrete sager, så det sikres at afsoningen er endt.

De udvalgte sager kan på den baggrund ikke antages at være repræsentative for sagsbehandlingen i straffesagskæden, ligesom det i øvrigt ikke kan lægges til grund, at konkrete hændelser m.v. er udtryk for gennemsnitlige sager eller sagsskridt.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har om udvælgelsen oplyst følgende:

”Generelt kan det oplyses, at direktoratet ved udvælgelsen har taget udgangspunkt i de sagskategorier, der er omfattet af ordningen om hurtig indsættelse. Sager, hvor den dømte har fået tilladelse til udsættelse af afsoningen, eller hvor den dømte er vurderet med henblik på afsoning med elektronisk fodlænke, er ikke omfattet af ordningen og er derfor sorteret fra.

Voldssagen er fundet ved at slå op i kriminalforsorgens IT-baserede klientsystem. Der er her søgt i søgeredskab "avanceret søgning" på en frifodssag med sagsgruppe 2010 (gruppe for voldsdomme, hvor der mødes til afsoning tilsagt fra fri fod), og hvor sager var afsluttede i gruppen. Startperiode (dvs. tidspunktet for oprettelse af sagen i Klientsystemet) for søgning blev sat til den 1. januar 2013. Disse parametre ville dels garantere, at der ville dukke mange sager op dels give sandsynlighed for, at dommene var færdigafsonet. Systemet foretager herefter en sortering af de afsluttede sager på grundlag af afsluttet dato, hvorved de senest afsluttede sager indenfor den valgte periode listes først. Den første sag, som systemet oplistede, hvor sagen var afsluttet, der alene var dømt for vold, dommen ikke var udstået med varetægten, samt hvor der ikke skete afsoning i fodlænke, er taget som undersøgelsesemne.

Det har ikke været muligt på samme måde at finde en tilfældig voldtægtssag via søgekriterierne i Klientsystemet, idet der ikke, som ved voldsdomte, er en særskilt sagsgruppe for denne type af anmeldte domte. Voldtægtssagen er derfor fundet ved et dataudtræk i Klientsystemets database, hvorved der er fremsøgt alle sager, hvor domte er indkaldt til afsoning fra fri fod med anmodning om at møde til afsoning i perioden 1. oktober 2012 – 30. september 2013. De fremfundne sager er herefter sorteret efter fremmødedato. På grundlag af den sorterede liste er valgt den første sag, hvor der alene var sket domfældelse for voldtægt, og hvor der var sket løsladelse. Det skal bemærkes, at der generelt er ganske få voldtægtssager, hvor den domte tilsiges til afsoning fra fri fod. Der var derfor ingen sager, der opfyldte de ovennævnte kriterier med en søgeperiode fra den 1. januar 2013, hvorfor det var nødvendigt at udvide søgeperioden til den 1. oktober 2012.”

Justitsministeriet har til brug for den konkrete beskrivelse af sagsforløbet i de to sager indhentet bidrag fra Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Domstolsstyrelsen og Direktoratet for Kriminalforsorgen. Myndighederne har oplyst, at de har indhentet bidrag fra henholdsvis de konkrete politikredse, retter og fængsler, hvor sagerne har været behandlet.

Justitsministeriet har i forbindelse med besvarelsen anonymiseret data, herunder konkrete datoer, idet de vurderes at være følsomme og eventuelt vil kunne bidrage til genkendelse af sagsforløb mv. I stedet for de konkrete datoer er det samlede sagsforløb listet efter dage fra anmeldelse.

2. Den tilfældigt udvalgte voldssag vedrører en person, der i byretten blev idømt 60 dages fængsel for overtrædelse af straffelovens § 244, jf. § 247 stk. 1 og stk. 2 for vold. Dommen blev ikke efterfølgende anket.

Straffesagen er omfattet af målsætningen for politiets og anklagemyndighedens sagsbehandlingstid på indtil 30 dage. Sagen er endvidere omfattet af domstolenes målsætning om en sagsbehandlingstid på indtil 37 dage ved domstolene i 1. instans. Endelig er sagen omfattet af fristen for iværksættelse af fuldbyrdelsen senest 30 dage efter fuldbyrdelsesordre i kriminalforsorgen.

Politikredsen, der behandlede den konkrete sag, har oplyst, at sagsforløbet svarer til den normale sagsgang i en voldssag, der som nævnt ovenfor er omfattet af en målsætning om en sagsbehandlingstid på indtil 30 dage fra sigtelse til tiltalerejsning.

Sagsforløbet i den tilfældigt udvalgte voldssag fremgår af nedenstående tabel 1.

Tabel 1. Tilfældigt udvalgt eksempel på sagsforløbet i en voldssag

Sags- skridt	Dag nr.	Beskrivelse	Myndighed
1	0	Sagen anmeldes	Politi og anklagemyndighed
2	0	Vidner bliver afhørt	Politi og anklagemyndighed
3	0	Der sker sigtelse i sagen og sigtede bliver afhørt	Politi og anklagemyndighed
4	13	Forurettede bliver genafhørt og politiattest rekvireres	Politi og anklagemyndighed
5	24	Sagen afleveres til anklagemyndigheden	Politi og anklagemyndighed
6	26	Anklageskrift sendes til retten	Politi og anklagemyndighed
7	27	Modtagelse af anklageskrift	Byretten
8	33	Berammelse af hovedforhandling til dag nr. 53	Byretten
9	53	Hovedforhandling og domsafsigelse (1. instans)	Byretten
10	59	Domsudskrift sendes til anklagemyndigheden	Byretten
11	65	Dommen bliver påtegnet fuldbyrdelsesordre	Politi og anklagemyndighed
12	66	Dommen anmeldes til kriminalforsorgen	Politi og anklagemyndighed
13	68	Modtagelse af fuldbyrdelsesordre pr. brev	Kriminalforsorgen
14	68	Afsendelse af brev med indkaldelse til afsoning	Kriminalforsorgen
15	86	Dømte starter planmæssigt afsoning	Kriminalforsorgen
16	145	Løsladelse efter endt afsoning	Kriminalforsorgen

3. Den tilfældigt udvalgte voldtægtssag vedrører en person, der i byretten blev kendt skyldig, hvorefter domfældte ankede dommen til landsretten. I landsretten blev dommen stadfæstet. Personen blev idømt 1 års fængsel for overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 1, jf. § 21 for forsøg på voldtægt.

Straffesagen er omfattet af målsætningen for politiets og anklagemyndighedens sagsbehandlingstid på indtil 60 dage. Sagen er endvidere omfattet af domstolenes målsætning om en sagsbehandlingstid på indtil 37 dage ved domstolene i 1. instans. Endelig er sagen omfattet af fristen for iværksættelse af fuldbyrdelsen senest 30 dage efter fuldbyrdelsesordre i kriminalforsorgen.

Som det fremgår af nedenstående gennemgang i tabel 2, har der i den konkrete sag været tale om et længerevarende sagsforløb, der blandt andet skyldes sagens bevismæssige stilling, klage over politikredsens påtaleopgivelse og statsadvokatens omgørelse af påtalespørgsmålet samt anke af byrettens dom til landsretten.

Der er endvidere tale om en sag, hvor den mistænkte og senere tiltalte person to gange ønsker at skifte advokat. Første gang er i forbindelse med politiets efterforskning og heraf følgende afhøring af den mistænkte, hvilket medfører en udsættelse af den planlagte afhøring. Anden gang ønsker den tiltalte person at skifte advokat i forbindelse med ankesagen i landsretten. Dette medfører, at det planlagte retsmøde må omberammes til et senere

tidspunkt. Endelig afspejler sagsforløbet de udfordringer, som retterne ofte har, med at beramme retsmøder, hvor de enkelte forsvarsadvokater er ledige.

Sagsforløbet i den tilfældigt udvalgte voldtægtssag fremgår af nedenstående tabel 2.

Sags- skridt	Day nr.	Beskrivelse	Myndighed
1	0	Sagen anmeldes	Politi og anklagemyndighed
2	0	Forurettede afhøres	Politi og anklagemyndighed
3	0	Der tages kontakt til mistænkte, der ikke ønsker at udtale sig	Politi og anklagemyndighed
4	15	Forurettede ønsker at trække anmeldelsen tilbage	Politi og anklagemyndighed
5	51	Forurettede ønsker at fastholde anmeldelsen	Politi og anklagemyndighed
6	75	Planlagt afhøring af mistænkte udskydes grundet mistænktets ønske om forsvarsskifte	Politi og anklagemyndighed
7	137	Mistænkte sigtes og afhøres	Politi og anklagemyndighed
8	145	Efterforskningen afsluttes	Politi og anklagemyndighed
9	146	Påtalen bliver opgivet i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2 (på bevisets stilling)	Politi og anklagemyndighed
10	168	Forurettede klager over afgørelsen om påtaleopgivelse	Politi og anklagemyndighed
11	172	Klagen sendes til Statsadvokaten	Politi og anklagemyndighed
12	195	Statsadvokaten omgør politiets afgørelse og beslutter, at der skal rejses tiltale i sagen	Statsadvokaten
13	195	Omgørelsen forkynnes for sigtede	Politi og anklagemyndighed
14	217	Anklageskrift sendes til retten	Politi og anklagemyndighed
15	221	Modtagelse af anklageskrift	Byretten
16	222	Berammelse af hovedforhandling til dag nr. 390	Byretten
17	237	Kriminalforsorgen anmodes om at udarbejde personundersøgelse af tiltalte	Kriminalforsorgen
18	316	Personundersøgelse modtages	Politi og anklagemyndighed
19	390	Hovedforhandling og domsafsigelse (1. instans)	Byretten
20	398	Domsudskrift sendes til anklagemyndigheden	Byretten
21	404	Modtagelse af sagen	Landsretten
22	407	Berammelse af hovedforhandling til dag nr. 495	Landsretten
23	427	Omberammelse af hovedforhandling til dag nr. 516, da den beskikkede forsvarer skal møde i en anden sag	Landsretten
24	475	Tilbagekaldelse af beskikkelsen og ombeskikkelse af forsvarer	Landsretten
25	495	Omberammelse af hovedforhandling til dag nr. 560 på grund af skift af advokat	Landsretten
26	560	Hovedforhandling og domsafsigelse (2. instans)	Landsretten
27	561	Domsudskrift sendes til anklagemyndigheden	Landsretten
28	594	Dommen anmeldes til kriminalforsorgen	Politi og anklagemyndighed
29	599	Modtagelse af fuldbyrdelsesordre pr. brev	Kriminalforsorgen
30	606	Afsendelse af brev med indkaldelse til afsoning	Kriminalforsorgen
31	616	Dømte starter planmæssigt afsoning	Kriminalforsorgen
32	859	Løsladelse på prøve efter udståelse af 2/3 af straffen	Kriminalforsorgen

Rigsadvokaten har oplyst, at politikredsen, der behandlede den konkrete sag, har oplyst, at det ikke på baggrund af sagens oplysninger og en opfølgende henvendelse til den polititjenestemand, der stod for efterforskningen i sagen, har været muligt at fastlægge årsagen til, at den mistænkte først blev afhørt og sigtet på dag 137. Forurettedes skiftende holdning til sagen kan blandt andet have haft betydning, ligesom det har haft betydning, at den mistænkte anmodede om at få udsat den først planlagte afhøring, idet han ønskede at skifte forsvarer.

Politikredsen har endvidere peget på, at forurettedes medvirken til sagens opklaring i voldtægtssager er af afgørende betydning for sagens fremme. Det kan være vanskeligt at føre bevis for, at der er tale om voldtægt, hvis forurettede vægrer sig mod at afgive vidneforklaring under sagen.

Politikredsen har endvidere anført, at der i voldtægtssager ofte vil ske fremstilling i grundlovsforhør med krav om varetægtsfængsling, hvilket ikke har været tilfældet i den foreliggende sag, som derfor ikke har været omfattet af de normalt hurtigere procedurer for behandling af arrestantsager. I den konkrete sag blev det efter en konkret vurdering af sagens oplysninger besluttet ikke at fremstille den sigtede i grundlovsforhør med henblik på varetægtsfængsling.

Politikredsen har sammenfattende bemærket, at en række forhold således sammenlagt har medvirket til, at sagen har haft et ganske langstrakt forløb, og at sagen derfor på flere punkter er atypisk i forhold til normalbilledet.

Rigsadvokaten oplyser i øvrigt, at i de tilfælde, hvor en påtale opgives, kan forurettede klage over afgørelsen til den overordnede anklagemyndighed, jf. retsplejelovens § 724 sammenholdt med § 101, stk. 2. Fristen for at klage er 4 uger efter, at forurettede har fået besked om afgørelsen. Hvis statsadvokaten beslutter sig for at ændre afgørelsen, skal det være forkyndt for den person, der har været sigtet, inden 2 måneder efter datoen for politiets afgørelse. Som det fremgår, blev afgørelsen om påtaleopgivelse i den konkrete sag påklaget til statsadvokaten, der omgjorde afgørelsen og besluttede, at der skulle rejses tiltale. Straffesagen blev efterfølgende indbragt for domstolene, hvor den blev behandlet i to instanser.

Domstolsstyrelsen har endelig oplyst, at der ikke foretages detaljerede registreringer i rettens sagsbehandlingssystem i forbindelse med berømmelsen, og at det derfor ikke er muligt at redegøre for det sene berømmelsestidspunkt i byretten. Domstolsstyrelsen vurderer, at en mulig årsag kan være, at den beskikkede forsvarer ikke har været ledig før det angivne tidspunkt.